

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»
Південний регіональний центр
Національної академії правових наук України

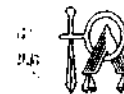
ПРАВОВІ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної
конференції

15–16 травня 2015 року
м. Одеса

У двох томах

Том 1

Одеса
«Юридична література»
2015

Правові та інституційні механізми забезпечення сталого розвитку України : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (15–16 травня 2015 р., м. Одеса) : у 2 т. Т. 1 / відп. ред. М. В. Афанасьєва. — Одеса : Юридична література, 2015. — 764 с. ISBN 978–966–419–215–3 (у 2 т.) ISBN 978–966–419–216–0 (т. 1)

Перший том матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Правові та інституційні механізми забезпечення сталого розвитку України» відображає результати філософських, політичних, соціологічних, загальнотеоретичних та історико-правових досліджень держави та права. Розглядаються актуальні проблеми міжнародного права, права Європейського Союзу і порівняльного правознавства, сучасного конституціоналізму, морської та митної політики держави. Приділено увагу питанням трудового, земельного, аграрного та екологічного права, права соціального забезпечення. Аналізуються проблеми застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у правовій сфері.

Видання буде корисним для наукових працівників, викладачів, докторантів, аспірантів, студентів вищих юридичних навчальних закладів, а також юристів-практиків, які цікавляться особливостями правового розвитку сучасної України.

УДК 340(477)(063)
ББК 67(4Укр)я43

Локтєва-Маклашова Н. В. Правові аспекти сплати рентної плати за спеціальне водокористування	618
Гавриш Н. С. Правові аспекти використання та охорони ґрунтових ресурсів	620
Годованюк А. Й. Індивідуальне та сімейне фермерське господарство: перспективи впровадження	623
Платонова Є. О. Правові аспекти здійснення землеустрою	625
Степська О. В. Проблемні питання оренди земель сільськогосподарського призначення	627
Харитонова Т. Є. Деякі зміни законодавства щодо державної реєстрації речових прав на земельні ділянки	630
Калишук Л. А. Особливості захисту права на безпечне для життя і здоров'я довкілля у міжнародних судових інстанціях	632
Чумаченко І. Є. Екологічна спрямованість контролю за використанням та охороною вод	635
Юрескул В. О. Окреслення системи органів виконавчої влади, що здійснюють державне управління охороною довкілля	637
Григор'єва Х. А. Відносини з виробництва культивованого м'яса як складова предмету аграрного права	640
Піддубна Д. С. Системи землеробства під час здійснення органічного виробництва	642
Воскобій О. Л. До проблеми формування екологічного світогляду студентів юридичних спеціальностей університету	644
Черныш Т. В. Актуальные проблемы загрязнения Мирового океана и пути их решения	647

іншими видами природних ресурсів, якщо вони впливають або можуть вплинути на стан використання і охорону вод.

Що стосується контролю за виконанням водокористувачами екологічних вимог по відношенню до інших природних ресурсів, слід зазначити, що відповідно до положень Закону України «Про охорону земель» при веденні водного господарства здійснюється охорона земель водного фонду шляхом обмеження антропогенного впливу на них і додержання особливого режиму їх використання. При розміщенні, проектуванні, будівництві, реконструкції та експлуатації водогосподарських об'єктів передбачаються заходи, спрямовані на запобігання підтопленню, заболоченню, засоленню та забрудненню продуктивних земель, погіршенню якості ґрунтів. Забороняється також скидання стічних вод та вод, що забираються із забруднених джерел, якщо внаслідок цього може відбутися деградація і забруднення ґрунтів небезпечними речовинами.

ЮРЕСКУЛ В. О.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри аграрного, земельного та екологічного права,
кандидат юридичних наук

ОКРЕСЛЕННЯ СИСТЕМИ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬ ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ДОВКІЛЛЯ

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 року визначає, що державне управління в галузі охорони навколишнього природного середовища здійснюють державні органи по охороні навколишнього природного середовища і використанню природних ресурсів та інші державні органи відповідно до законодавства України. Державними органами управління в галузі охорони навколишнього природного середовища і використання природних ресурсів є центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, а на території Автономної Республіки Крим — орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища та інші державні органи, до компетенції яких віднесено здійснення зазначених функцій.

Розділ IV названого Закону визначає повноваження органів управління в галузі охорони навколишнього природного середовища, а саме: компетенцію центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища; центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища; центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів.

Згідно постанови Кабінету Міністрів України від 21 січня 2015 р. № 32 «Про затвердження Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України» (Про затвердження Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України: постанова Кабінет Міністрів України від 21 січня 2015 р. № 32 // Офіційний вісник України. — 2015. — № 10. — Ст. 266.), центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища та центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у цій сфері — Міністерство екології та природних ресурсів України. Центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, згідно Указу Президента України від 13 квітня 2011 р. № 454/20 «Про Положення про Державну екологічну інспекцію України» (Про Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України: указ Президента України від 8 квітня 2011 р. № 439/2011 // Офіційний вісник України. — 2011. — № 29. — Ст. 1247.), є Державна екологічна інспекція України. Іншими словами, у Розділі IV Закону «Повноваження органів управління в галузі охорони навколишнього природного середовища» визначається компетенція лише таких центральних органів виконавчої влади як Міністерство екології та природних ресурсів України й Державна екологічна інспекція України. Зазначення у Законі компетенції одного й того ж самого органу у двох окремих статтях створює враження про існування двох окремих органів, що не викликає розуміння і, на наш погляд, потребує виправлення шляхом об'єднання у межах однієї статті.

Державне управління охороною навколишнього природного середовища здійснюють, згідно Закону, також інші державні органи, до компетенції яких законами України віднесено здійснення таких функцій в цій галузі, як спостереження, дослідження, екологічна експертиза, контроль, прогнозування, програмування, інформування та інша виконавчо-розпорядча діяльність. На сьогодні Схема центральних органів виконавчої влади затверджена постановою Кабінету Міністрів України

від 10 вересня 2014 р. № 442 (Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: постанова Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 року № 442 // Офіційний вісник України. — 2014. — № 74. — Ст. 2105.). Станом на квітень 2015 року її складають 17 міністерств та 48 інших центральних органів виконавчої влади: служб, агентств, інспекцій, фондів та комітетів. Отже з питання визначення системи органів державного управління охороною навколишнього природного середовища Закон відсилає до невизначеного кола законів України, що є непростим завданням. Слід зазначити, що і в інших спеціальних законах України містяться подібні відсылки до норм, що врешті змушують звертатися до положень про той чи інший центральний орган виконавчої влади, тобто до підзаконних нормативно-правових актів, що навряд чи є виправданим.

На підставі аналізу низки законів України щодо повноважень центральних органів виконавчої влади, вбачається за доцільне у Законі України «Про охорону навколишнього природного середовища» в окремій статті закріпити більш чіткий перелік центральних органів виконавчої влади, що здійснюють державне управління охороною навколишнього природного середовища. На наш погляд, до цього переліку слід включити, зокрема, Міністерство екології та природних ресурсів України, Державну екологічну інспекцію України, Міністерство аграрної політики та продовольства України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Державну інспекцію ядерного регулювання України. Вбачається також за доцільне в окремих нормах Закону визначити детально, які саме повноваження у сфері охорони навколишнього природного середовища покладено на кожен із названих органів. Запропоноване сприяло б формуванню більш чіткого уявлення про систему центральних органів виконавчої влади, що здійснюють управління охороною навколишнього природного середовища, та кращому розумінню розмежування повноважень між ними.